

Minimální preventivní program pro rok 2020/21

- pověřený pedagog: Mgr. Eva Borovská Gassauerová, kontakt: gassauerova@gyri.cz

Minimální preventivní program je vypracován pro potřeby Gymnázia, Říčany v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) č.j. 20 006/2007-51 z 16.10.2007 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů (dále jen „žák“) ve školách a školských zařízeních, v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a v souladu s Metodickým pokynem MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol č.j. 24 346/2008/6.

Analyza současného stavu rizikového chování žáků

Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Zaměřuje se především na aktivity v poskytování informací v rámci výchovně vzdělávacího procesu, na vytvoření příznivého klimatu na škole (dodržování pravidel komunikace, práv a povinností), na programy primární specifické prevence a na motivační nabídku volnočasových aktivit.

Konkrétní zjištění projevů rizikového chování v minulém školním roce

Ve školním roce 2020/21 na škole nebylo zjištěno žádné užívání ani distribuce návykových látek, nebyl zjištěn žádný případ domácího násilí.

V distanční výuce se projevil ve větší míře problém školní neúspěšnosti, dle vypracované strategie školní neúspěšnosti se chceme více zaměřit na ohrožené žáky a navázat užší spolupráci se zákonnými zástupci a vyučujícími, případně s Psychologicko pedagogickou poradnou.

ŠPP řešilo několik méně závažných případů nevhodného chování žáků (vztahy ve třídách). Na základě toho se zintenzivněla spolupráce TU se ŠPP a dochází k pozorování situace ve třídách. Ve třídách prvních ročníků jsme se na konkrétní situace zaměřili při adaptačním kurzu, který byl na konci roku zrealizován, TU spolupracuje intenzivně i se zákonnými zástupci.

Z výše uvedeného vyplývá, že sociální prostředí ve škole je příznivé. Nedostatky jsou odhalovány a řešeny. Je však potřeba stále sledovat chování žáků a spolupracovat v rámci pedagogického sboru i s rodiči. Výchovná poradkyně a metodička prevence budou sledovat eventuální náznaky rizikového chování. Začátek školního roku 2021/22 bude věnován socializaci žáků po dlouhodobém uzavření škol z důvodu Covidu v podobě intenzivnějších třídnických hodin a preventivních programů dle doporučení MŠMT.

Hlavní cíle programu

- Předcházet rizikovému chování, konkrétně následujícím sociálně patologickým jevům:
  - záškoláctví
  - šikaně a kyberšikaně
  - rasismu a xenofobii
  - vandalismu
  - kriminalitě a delikvenci
  - užívání návykových látek
  - závislosti na politickém a náboženském extremismu
  - gamblingu
- Rozpoznávat a zajistit včasnou intervenci v případech:
  - domácího násilí, týrání a zneužívání dětí
  - ohrožování mravní výchovy mládeže
  - poruch příjmu potravy
  - sebepoškozování

Předpokladem pro realizaci těchto cílů jsou následující dílčí cíle a postupy:

Dílčí cíle

1. Vytváření atmosféry důvěry, bezpečí, vzájemného respektování rolí a názorové tolerance (avšak nulová tolerance k politickému a náboženskému extremismu) s cílem předcházení rizikovému chování a zajištění včasné intervence.
2. Poskytování nezkradených a aktuálních informací žákům: a) o rizicích užívání omamných a psychotropních látek, b) o důsledcích asociálního chování v rámci přestupkového a trestního řádu.
3. Posilování odpovědnosti za vlastní život a zdraví, zajišťování včasné intervence v případech týrání dětí a ohrožování mravní výchovy mládeže.
4. Výchova ke zdravému způsobu života (vč. prevence poruch příjmu potravy) a smysluplnému trávení volného času jako prevence sociálně patologických jevů.
5. Spolupráce s rodiči v rámci prevence sociálně - patologických jevů.
6. Systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy. Spolupráce učitelů (především třídních učitelů) s metodikem prevence a výchovným poradcem.

Realizace dílčích cílů

1. Tento cíl je součástí náplně práce všech učitelů, v první řadě výchovné poradkyně, preventistky, učitelů výchovy k občanství a třídních učitelů. Nezastupitelnou úlohu má ředitel školy a zástupce ŘŠ. Tyto osoby jednak působí svým osobním příkladem a chováním ve škole (např. rovnováha uplatňování práv a dodržování povinností, dodržování pravidel komunikace), jednak cíleně rozvíjejí u žáků občanské

kompetence (osobní zodpovědnost za vlastní rozhodnutí, dodržování domluvených a stanovených pravidel) a sociální dovednosti (konstruktivní řešení konfliktů, týmová spolupráce, otevřená komunikace). Rovněž se snaží vést žáky k utváření harmonických vztahů v kolektivu a v různých sociálních skupinách, do kterých žáci během studia vstupují. Nedílnou složkou tohoto procesu je učit žáky empatii, porozumění a toleranci k ostatním a to k lidem různě odlišným či handicapovaným. Tyto dovednosti nenásilně zařazujeme do výuky všech předmětů a jsou jim věnovány zejména hodiny výchovy k občanství. Prostřednictvím žákovské samosprávy se snažíme zapojit žáky do spoluvytváření a realizace pravidel slušného chování na škole a přispívat k budování harmonických vztahů. Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před rizikovým chováním a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí jsou zakotvena ve školním řádu, stejně jako řešení případů záškoláctví, šikany a vandalizmu.

V případě zjištění šikany nebo náznaků chování směřujícímu k šikanování se okamžitě postupuje dle bodu 6.3 - Postup při řešení šikanování. Ve třídě se provedou nápravná opatření a chování žáků je dále sledováno.

2. Školní metodik prevence poskytuje na základě vlastního studia informace učitelům, kteří je aplikují ve výuce dle vhodnosti k probírané látce. Jedná se zejména o vyučující biologie, chemie, občanskovědních předmětů a tělesné výchovy. Seznámení s problematikou uskutečňujeme i prostřednictvím programů primární prevence, které dle možností žákům nabízíme, a informačního panelu v prvním patře budovy.
3. Tento cíl je realizován v rámci výchovy ke zdravému životnímu stylu a v etické a právní výchově. Jedná se konkrétně o vyučující výchovy k občanství - právní normy, přestupkový a trestní zákon; vyučující biologie a chemie - zdravá výživa, škodlivost kouření, požívání alkoholu a užívání omamných a psychotropních látek; vyučující tělesné výchovy - význam pohybu a pobytu v přírodě pro zdraví, a o třídní učitele - vysvětlování školních legislativních a vnitřních norem, sankce za jejich porušování. Na všech žácích se vyžaduje důsledné dodržování školního řádu a udržování pořádku ve třídách a na chodbách. Na škole je zavedeno třídění odpadu, o které se starají žákovské služby.
4. Tento cíl je naplňován v rámci již výše zmíněných hodin biologie, chemie a tělesné výchovy a v rámci konkrétních aktivit pořádaných pro žáky nebo ve spolupráci se žáky. Dále všichni učitelé podporují individuální talenty a zájmy žáků a poskytují jim komplexní zpětnou vazbu v rámci klasifikace a slovního individuálního hodnocení.
5. Spolupráce s rodiči je realizována převážně na třídních schůzkách (září, listopad, duben) a při předem dojednaných individuálních konzultacích. Spolupráce se

Spolkem rodičů a přátel školy SRPŠ - pravidelná zahradní slavnost pořádaná SRPŠ (červen)

Dále se jedná o:

- a. upozornění ředitele a třídních učitelů na drogovou problematiku i příslušná ustanovení školního řádu a právních předpisů;
  - b. doporučení kontaktů na protidrogová centra u školního metodika prevence;
  - c. informace o situaci na škole.
6. Školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy komunikuje s jednotlivými vyučujícími o problematice sociálně patologických jevů dle možností a aktuální situace. Dále se podílí na shromažďování a zpřístupňování potřebných materiálů. Hlavní důraz bude kladen na:
- a. informace o aktuálních novinkách a možnostech výchovy a prevence
  - b. informace ředitele školy o právním rámci, zákonech a vyhláškách k prevenci - aktuálně při pedagogických poradách
  - c. informace vých. poradkyně a školní metodičky prevence ze školení DVPP

Metodička prevence a výchovná poradkyně se pravidelně účastní vzdělávacích akcí akreditovaných MŠMT.

V letošním školním roce 2021/2022 plánujeme uspořádat tyto konkrétní akce a aktivity

Specifická primární prevence:

- a) adaptační kurz (4 dny) pro první ročník (C1) a primu (V1) v září 2021 (Agentura Wenku)
- b) teambuilding - readaptační kurz pro V5 (4 dny) v září 2021 (Agentura Wenku)

Programy specifické primární prevence - první pololetí hrazeno z dotace Středočeského kraje

Prima (V1):

- Vztahy ve třídě, seznamovací hry (2.9. 2021) - Cesta integrace

Sekunda (V2):

- Zdravé životní hodnoty a vztahy ve třídě (16.12. 2021) - Cesta integrace

Tercie (V3):

- Ideál krásy, poruchy příjmu potravy (16.12.2021) - Cesta integrace

Kvarta (V4):

- Právní povědomí (16.12. 2021) - Cesta integrace

Kvinta (V5):

- Vztahy ve třídě (2.9. 2021) - Cesta integrace

Sexta (V6):

- Právní povědomí (13.12. 2021) - Cesta integrace

Septima (V7):

- Právní povědomí (14.12. 2021) - Cesta integrace

Oktáva (V8):

- Právní povědomí (14.12. 2021) - Cesta integrace

První ročník (C1):

- Vztahy ve třídě, seznamovací hry (6.9. 2021) - Cesta integrace

Druhý ročník (C2):

- Zdravé životní hodnoty (26.10.2021) - Cesta integrace
- právní povědomí (13.12. 2021) - Cesta integrace

Třetí ročník (C3):

- právní povědomí (26.10. 2021) - Cesta integrace

Čtvrtý ročník (C4):

- právní povědomí (26.10. 2021) - Cesta integrace

Programy specifické primární prevence - druhé pololetí

Ve druhém pololetí plánujeme programy specifické primární prevence věnované především nižšímu gymnáziu a zaměřené na témata legální, nelegální drogy, nelátkové závislosti apod. Realizace programů závisí na finančních možnostech školy a dotacích, o které bude v letošním školním roce opětovně požádáno.

Nespecifická primární prevence:

- pětidenní poznávací cyklistický kurz - příroda a památky jižních Čech (C2 a V6) - září 2021
- jednodenní nebo dvoudenní výlety tříd nižšího stupně gymnázia ve 2. pololetí školního roku
- zájmové kroužky: Pěvecký kroužek, Francouzský jazyk, Matematika, Klub mladých diváků, Latina pro pokročilé, Anatomicko - přírodovědný kroužek
- tři lyžařské výcvikové kurzy (třídy C1, V5, V2)
- pololetní sportovní den – leden/únor 2022
- studentské akademie - prosinec 2021, červen 2022
- vánoční turnaj tříd v basketbalu - prosinec 2020
- vodácký či sportovně turistický kurz (v rámci ŠVP - sportovně-turistický kurz) - červen 2022
- sportovní den (červen 2022)
- projektové dny (červen 2022)

Pro pedagogický sbor:

- Seminář Metodika vedení třídnických hodin (Wenku, srpen 2021)
- Právní náležitosti v oblasti rizikového chování dětí a mládeže v rozsahu 6hod (VISK, jaro 2022)
- semináře dle konkrétní nabídky a potřeby

Postupy řešení šikanování

Postupy vychází z Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol č.j.24 346/2008/6.

Kompetence osob

- Pedagog, který je svědkem nebo má podezření na šikanování toto okamžitě sdělí řediteli školy, ten metodikovi prevence.
- V případě zjevného fyzického šikanování učitel, který je svědkem, v první řadě okamžitě zajistí ochranu oběti (včetně oddělení od agresorů).
- Ředitelka společně s metodikem prevence konkretizují další postup (kdo povede rozhovory s oběťmi, agresory a svědky a zákonnými zástupci). Rozhovorům se zákonnými zástupci je ředitelka vždy přítomna.
- S dalším postupem je vždy seznámen pedagogický sbor školy na pedagogické radě. Stejně tak vyvozování sankcí je vždy projednáno v pedagogické radě

Postup při konkrétním zjištění šikany

1. Zajištění akutní pomoci oběti, oddělení oběti a agresorů.
2. Rozhovor s obětí nebo s tím, kdo na šikanu upozornil.
3. Nalezení a vyslechnutí vhodných svědků.
4. Ochrana obětí odpovídajícími opatřeními.
5. Rozhovor s agresory (nikdy ne na začátku!).
6. Rozhovor s rodiči - jednotlivě.
7. Práce s celou třídou.

Upozornění: u všech jednání je potřebné mít svědka.

Výše uvedené jednotlivé kroky jsou dále rozpracovány formou interního dokumentu.

Kyberšikana

Kyberšikana je jednou z forem šikany, která představuje zneužití ICT (informačních komunikačních technologií), zejména mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někomu záměrně ublížit, vyvést ho z rovnováhy, ponížit, zastrašit nebo vydírat. Při jejím zjištění se postupuje stejně jako u klasické šikany s tím, že se nejedná o fyzické, ale o psychické týrání. Nutno zdůraznit, že je velmi těžké kyberšikanu odhalit. Pokud se jedná o zvláště závažné případy kyberšikany, je třeba je nahlásit na policii. Důležité je, aby si oběti uchovaly nepatřičné zprávy jako důkaz.

*Krizová telefonní linka k šikaně pro učitele, žáky a rodiče: 286 881 059
(linku zřizuje MŠMT)*

Dodatek

Škola má zakomponován kategorický zákaz šikanování ve školním řádu, respektuje postup při řešení výskytu šikany a je si vědoma ohlašovací povinnosti

Garant programu a jeho spolupracovníci

Za koordinaci preventivních aktivit na škole zodpovídá školní metodik prevence Mgr. Eva Borovská Gassauerová. V rámci své činnosti se podílí na přípravě MPP a jeho realizaci ve škole. Spolupracuje s vedením školy, výchovnou poradkyní, třídními učiteli i ostatními pracovníky školy

Sledování problémových žáků provádí Mgr. Marta Větrovská.

Závěr

Minimální preventivní program je orientovaný na specifickou i nspecifickou prevenci.

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání žáků po celou dobu studia. Program musí brát zřetel na věk a osobní charakteristiky jedinců. Na školní prevenci se podílejí všichni vyučující školy v rámci svých předmětů a zároveň i formou akcí pořádaných školou. Odborné informace jsou poskytovány v první řadě v hodinách biologie, občanské výchovy, chemie, českého jazyka, výpočetní techniky, tělesné a estetické výchovy. Rozhovory se žáky a postoje pedagogů přispívají k formování zdravého životního stylu, přirozeného sebevědomí a prevenci sociálně patologických jevů. Při monitoringu rizikového chování mají rozhodující úlohu třídní učitelé.

Cíle minimálního preventivního programu naplňují i školní akce a to zejména:

- sportovní, vědomostní a další soutěže
- školní výlety a exkurze
- sportovní kurzy
- studentské akademie
- návštěvy výstav, divadel, koncertů a filmových představení
- programy specifické primární prevence dle finančních možností školy

Při řešení problémů bude škola postupovat v souladu se Školním řádem a přílohou číslo 1 Metodického pokynu MŠMT k primární prevenci.

Vyhodnocování MPP bude probíhat zejména na pedagogických radách, kde mezi sledované projevy bude zahrnuta školní úspěšnost (prospěch, soutěže), projevy chování - kázeňské přestupky, záškoláctví, projevy šikany, rasismu apod. Sledovány budou i změny ve vzhledu, chování či v postojích jednotlivých žáků.

Související předpisy

Metodický pokyn MŠMT č.j. 20006/2007 - 51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 24246/2008 - 6

Důležité kontakty a další informace na:

www.bezpecnyinternet.cz

www.internetembezpecne.cz

www.proti-sikane.cz/

<http://www.drogy-info.cz/>

www.dropin.cz

www.prevence-info.cz

LINKA DŮVĚRY (studenti do 26 let) 116 111

LINKA DŮVĚRY (dospělí) centra krizové intervence Bohnice 284016666

PPP Středočeského kraje

Praha - východ

Školní 2400/4

Říčany

Tel: 606 681 827,731 417 201

Mgr. Jitka Svátková - psycholožka

PhDr. Iveta Míková - psycholožka, Říčany

603 470 977

1000,-Kč/hod

CENTRUM MODRÉ DVEŘE ŘÍČANY

Tyrše a Fugnera 105/7

Říčany

Krizová pomoc (zdarma a anonymně) v pracovní dny 8:00 - 16:00, objednávky: 725 515 905

Služby psychoterapeutické 727 864 773

CESTA INTEGRACE

Odborné sociální poradenství

Poradenství obětem trestného činu a domácího násilí

Masarykovo nám. 6

Říčany

Tel.: 721 516 274

Centrum primárních programů - Mgr. Markéta Hubínková 774 780 540

DLOUHÁ CESTA (Praha)

Pomoc rodičům, kteří přišli o své dítě

www.dlouhacesta.cz tel.: 602 186 732

Poradna Vigvam (pomoc při ztrátě blízké osoby)

www.poradna-vigvam.cz

Sylvie Stretti - ředitelka: 607 104 744

Zhodnocení plnění programu 2020/21 a uvedení opatření pro nový školní rok:

- většina plánovaných programů primární prevence včetně adaptačních a readaptačních kurzů byla uskutečněna dle plánu či v náhradním termínu (adaptační kurz pro první ročníky a readaptační kurz pro třídu V5 se uskutečnily v červnu 2021). Nedošlo bohužel k projekci filmu V síti a následné besedě z důvodu Covidu.
- Nad rámec minimálního preventivního programu se uskutečnily pro celé nižší gymnázium primárně preventivní programy ve spolupráci s Linkou bezpečí (online) na téma "Když jsem online"
- podařilo se získat finance z prostředků Středočeského kraje na primárně preventivní programy pro první pololetí školního roku 2021/22. ŠMP bude opětovně žádat o dotace (Středočeský kraj, MŠMT)
- ve škole nebylo zjištěno žádné užívání ani distribuce návykových látek
- nebyl zjištěn žádný případ domácího násilí
- ŠPP pracuje na strategii školní neúspěšnosti s ohledem na Covid a dlouhodobé uzavření škol
- všechna opatření uvedená v MPP se budou uplatňovat i v příštím školním roce